

Van: [REDACTED]
Aan: [WOO](#)
Cc: [REDACTED]
Onderwerp: WOO verzoek in het kader van subsidieverlening vanuit het Parelfonds
Datum: dinsdag 12 september 2023 11:58:13

L.S.,

Ik heb begrepen dat de provincie vanuit het Parelfonds een subsidie heeft toegekend aan het landgoed Rhijnestein in Cothen (gemeente Wijk bij Duurstede). Op uw website lees ik dat het gaat om 'restauratie' van het park en de rozentuin van het landgoed.

In een gesprek met de heer [REDACTED] is mij hier een en ander over toegelicht, echter er bestaan bij mij nog steeds vragen over de subsidieverlening aan Landgoed Rhijnestein.

Zo lees ik op uw website de checklist die organisaties moeten aflopen om subsidie vanuit het Parelfonds aan te kunnen vragen. Bij een aantal van de voorwaarden heb ik sterke twijfels of Landgoed Rhijnestein daar wel aan voldoet.

Ook heb ik vragen over of, en zo ja hoe, de provincie een aantal van deze voorwaarden voor de subsidiëring van het restauratieproject voor Landgoed Rhijnestein heeft getoetst.

De gunning van subsidies is een publieke zaak en ik heb van de heer [REDACTED] begrepen dat ik in dezen een beroep mag doen op inzage van stukken in het kader van de WOO. Deze mail is dan ook bedoeld als een formeel WOO verzoek.

Ik vraag u daarom mij, in het kader van de Wet Open Overheid, de volgende informatie in het kader van de subsidieverlening aan Landgoed Rhijnestein (ofwel aan de stichting, ofwel aan Landgoed Rhijnestein B.V., ofwel aan de familie [REDACTED] per ommegaande, digitaal of anders per post, te verschaffen:

- de grondslag van de subsidie;

- de aanvrager (is dit de ANBI stichting Landgoed Rhijnestein, de B.V. Landgoed Rhijnestein, of de prive familie [REDACTED] ?;

- de ontvanger (is dit de ANBI stichting Landgoed Rhijnestein, de B.V. Landgoed Rhijnestein, of de prive familie [REDACTED] ?;

- de activiteiten waarvoor de subsidie wordt verstrekt, alsmede in de beschikking opgenomen doelvoorschriften;

- de hoogte van verleningen, vaststellingen en wijzigingen;

- de door de aanvrager ingediende toelichtende notitie over de restauratie en het volledige restauratieplan;

- de door de aanvrager ingediende notitie over de publiekstoegankelijkheid;

- de door de aanvrager ingediende notitie over de voorgenomen publieksuitingen tijdens de restauratie;

- de door de aanvrager ingediende actuele begroting met dekkingplan;
- de door de aanvrager ingediende laatste opgemaakte jaarrekening of overzicht waaruit de financiële positie blijkt.
- onderbouwing van de door de provincie gemaakte beoordeling dat er sprake is van een "urgente" restauratiebehoefte.

Immers, het gaat om "restauratie" van het park en de rozentuin. Zowel het park als de rozentuin worden wekelijks onderhouden door een grote groep vrijwilligers, de familie zelf, een aantal pachters van een volkstuin en (minimaal 1) betaalde kracht. Met de grondige mate van onderhoud valt het lastig te verantwoorden dat er een noodzaak is om binnen 6 maanden met de restauratie van het park en de rozentuin te starten. De urgentie van de restauratiebehoefte lijkt niet aanwezig. De vraag die beantwoord zou moeten worden is wat het gevolg zou zijn als er niet binnen 6 maanden met het herstel van het park en de rozentuin gestart zou worden?

- onderbouwing van de door de provincie gemaakte beoordeling dat de aanvraag voldoet aan het criterium "Publieke toegankelijkheid, inhoudende openstelling minimaal 10 maal per jaar voor een zo groot mogelijk publiek".

Immers, de vraag is in hoeverre hier sprake is van cultureel erfgoed waar "een zo groot mogelijk publiek" ook deelgenoot van kan/mag zijn? Zowel het park als de rozentuin zijn immers niet publiek toegankelijk en worden, hooguit 1 keer per jaar (op open Monumentendag) opengesteld voor publiek. Dat het park en de rozentuin door een actieve vrijwilligersorganisatie worden onderhouden kunnen we moeilijk beschouwen als openstelling voor publiek. Als ik de voorwaarden lees waaronder uw fonds subsidie toekent, dan lees ik onder meer dat er minimaal 10 keer per jaar openstelling moet zijn voor een *zo groot mogelijk publiek*. Ik ben van mening dat dit voor de monumenten waarvoor Rhijnestein subsidie heeft aangevraagd niet geldt. De subsidie komt mij derhalve over als een hoofdzakelijk private aangelegenheid en dat is evident niet iets waar het publieke geld vanuit het Parelfonds voor bedoeld is.

Van de heer ████████ heb ik begrepen dat de Provincie rondleidingen voor bijvoorbeeld tuinverenigingen (of anderszins verenigde partijen met een zeer specifiek interessegebied) en ook de toegang voor vrijwilligers die op het landgoed onderhoudswerkzaamheden verrichten, ook als 'publiekstoegankelijkheid' heeft opgevat en zodoende tot de conclusie is gekomen dat de aanvrager voldoet aan het criterium "Publieke toegankelijkheid, inhoudende openstelling minimaal 10 maal per jaar voor een zo groot mogelijk publiek". Graag hoor ik hier een nadere toelichting op.

In de algemene subsidieverordening van de Provincie Utrecht wordt ook

vermeld dat een subsidie kan worden geweigerd indien de aanvrager de activiteiten ook zonder de gevraagde subsidie kan verrichten.

Landgoed Rhijnestein beheert ook een ANBI stichting met als doel bij te dragen aan:

- Een sociale, de lokale gemeenschap dienende, functie van landgoed Rhijnestein, waardoor de sociale cohesie en onderlinge hulpverlening tussen mensen wordt bevorderd;
- Een ecologisch leefklimaat door het in stand houden, herstellen, en waar mogelijk ontwikkelen van natuur- en landschapsschoon op en rondom landgoed Rhijnestein;
- Een cultuurhistorische functie door het in stand houden, en waar mogelijk herstellen van de op de historische buitenplaats Rhijnestein behorende inboedel en andere cultuurhistorisch waardevolle objecten aanwezig in, op en rondom bedoelde buitenplaats of de gronden van landgoed Rhijnestein;
- Het behouden en versterken van de samenhang tussen de hiervoor bedoelde elementen als sociale, cultuurhistorische, ruimtelijke en ecologische eenheid;

Met de doelstelling zoals beoogd onder het derde bulletpunt wordt duidelijk mede verstaan het bekostigen van het herstel van het park en de rozentuin, immers dit zijn "andere cultuurhistorisch waardevolle objecten aanwezig in, op en rondom bedoelde buitenplaats of de gronden van landgoed Rhijnestein".

Het eigen vermogen van stichting Landgoed Rhijnestein bedraagt ultimo '22 totaal 2.865.753,= euro. Een bedrag dat bestaat uit een stamvermogen van 3.218.329,= en een overig negatief stichtingsvermogen van 352.576,= euro.

Uit het financiële jaarverslag over het boekjaar 2021 en de jaarrekening over 2022 valt op te maken dat de 'activiteiten' van de stichting hoofdzakelijk bestaan uit het financiële beheer van het familiebezit, zijnde het (stam)vermogen van de stichting dat als legaat is geschonken door erfstaatsters.

In 2022 wordt het volledige negatieve herwaarderingsresultaat van de effectenportefeuille ten laste gebracht van het overige stichtingsvermogen (en 0 ten laste van het 'stamvermogen'). Bovendien wordt het stamvermogen wel aangevuld met een 10% inflatiecorrectie, ook ten laste van het overig stichtingsvermogen. Het opmerkelijke aan deze handelwijze is dat de stichting, in tijden van positieve beursresultaten, deze gelden niet of nauwelijks aanwendt ten behoeve van haar doelstellingen maar later, boekhoudkundig, wel gelden ten gunste laat komen van het 'stamvermogen', ook al leidt dit tot een substantieel negatief 'overig stichtingsvermogen'. Uit deze handelwijze en uit de financiële verslagen blijkt duidelijk dat de stichting primair ten doel heeft om het geërfde familiekapitaal onder te brengen en te beheren onder een gunstig belastingklimaat. De stichting doet jaarlijks onvoldoende bestedingen vanuit het stichtingsvermogen om een ANBI status te rechtvaardigen. Nog afgezien van het feit dat de, marginale, uitgaven geen algemeen nut beogen.

De werkelijke activiteiten zoals uitgevoerd ten behoeve van de (vermeende) doelstelling van de stichting zijn marginaal en de uitgaven daarvoor (voor zover deze al het 'algemeen nut' zouden dienen) staan in geen enkele verhouding tot het totaal beheerde kapitaal. In het kader van activiteiten waarvoor de stichting bedoeld

zou moeten zijn is het opmerkelijk dat in het financieel overzicht van de stichting over 2021 vooruit wordt gekeken naar het plan voor herstel en herontwikkeling van de tuin en het park. Hierover wordt gesteld:

"In 2021 zijn voorbereidingen getroffen, zoals de boven genoemde archeologische en ecologische onderzoeken, met als doel om de monumentale tuinaanleg rondom Rhijnestein te herstellen en verder te ontwikkelen. Hiervoor zal in 2022 een subsidieaanvraag bij de provincie worden gedaan. Waarschijnlijk zal, wanneer dit restauratieplan van start gaat, ook Stichting Rhijnestein in het kader van co-financiering benaderd worden om een bijdrage te leveren aan verder vooronderzoek of herstelwerkzaamheden die binnen de doelstelling van de stichting passen."

Echter, hiermee rijst de vraag of en zo ja, in hoeverre het de bedoeling is dat de restauratie ge(co-)financierd zal worden vanuit de ANBI stichting? Immers, hier is het vermogen van de stichting wel voor bedoeld en het lijkt erop dat de stichting daar ook op aangesproken zal worden, maar de vraag die dit bij de Provincie op zou moeten roepen is of het vermogen in de ANBI stichting überhaupt wordt aangesproken, en zo ja, of dat vermogen niet meer dan toereikend is om de activiteiten ook zonder de gevraagde subsidie te verrichten?

De vraag aan de Provincie luidt dan ook:

- heeft de provincie onderzocht of de aanvrager van de subsidie (Landgoed Rhijnestein, in welke juridische hoedanigheid dan ook), de activiteiten ook zonder de gevraagde subsidie kan verrichten?

Bij bestemming van (een deel van) het in de ANBI stichting Landgoed Rhijnestein gevormde (belastingvrije) vermogen, zou dit prima kunnen. Of heeft landgoed Rhijnestein bewust de aanvraag gedaan vanuit de B.V. of in zelfs geheel privé? Ook in dat geval zou de provincie kunnen beoordelen dat deze partijen het vermogen in de ANBI stichting zouden kunnen en moeten aanspreken voor volledige financiering van het herstel van het park en de rozentuin, omdat het in de stichting gevormde vermogen daar, mede, voor bedoeld is.

Vermogen ongemoeid laten groeien in een ANBI stichting die ten doel heeft om (cultureel) erfgoed in stand te houden en tegelijkertijd wel aanspraak doen op een provinciale subsidieregeling voor dat erfgoed, is feitelijk dubbel gebruik maken van publieke geldstromen.

Ik hoop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en ik hoor graag van u wat het vervolg is van mijn WOO verzoek.

Met vriendelijke groet,

